

Lesene ovojne konstrukcije v Alpah, s poudarkom na slovenski alpski arhitekturi

Surfaces of wood construction in the Alps, with emphasis on Slovene alpine architecture

avtorja: **Eva KRIŽAJ, Jože KUŠAR**, Fakulteta za arhitekturo, Zoisova 12, 1000 Ljubljana

»NE ZIDAJ SLIKOVITO, PREPUSTI
SLIKOVITOST ZIDOVOM, GORAM IN SONCU.
Človek, ki se slikovito oblači, ne
deluje slikovito, ampak kot pavliha.
Kmet se ne oblači slikovito, on je
slikovit.«

(Adolf Loos: *Bauen in den Bergen*
1913)

Alpska arhitektura se mora prilagoditi ekstremnim podnebnim in reliefnim razmeram ter se hkrati zlivati z naravnim okoljem. Analiza lesenih ovojnih konstrukcij tovrstnih arhitektur je pokazala, da so to vedeli in upoštevali že prvi graditelji v neokrnjenem gorskem svetu, vse od postavljalcev osnovnih zavetišč, pastirskih, drvarskih in oglarskih, do graditeljev planinskih koč. Nekoliko izstopa le bivak, saj njegova univerzalna oblika ni odvisna od značilnosti regionalnega okolja. Zavetišča in kočice so bili narejeni iz lokalnih gradiv, praviloma iz lesa. Čeprav se je danes način gradnje zaradi moderne tehnologije močno spremenil, ostaja les še vedno prevladujoč gradbeni material. Gradnjo v alpskem svetu narekujejo klimatsko reliefni dejavniki, zato je med državami znotraj obravnavanega območja zelo podobna. Izraziteje jo lahko razlikujemo le v primerjavi z dolinsko arhitekturo.

Alpine architecture must conform to extreme climate and relief, while assimilating with the natural surroundings at the same time. Covering structures analysis showed, that this has been known and taken into consideration by the early builders in the intact alpine environment. From those building shelter places, huts for shepherds, choppers and charcoal burners, to the ones who were building mountain huts. The only exception is a bivouac with its unique shape, independent from the characteristics of the regional environment. Shelters and huts were mostly made from local materials, from wood as a rule. Although there has been a big change in the building technique due to modern technology, wood still holds its position as the prevailing construction material. European mountain architecture is much alike regardless of different countries, while it is driven by climate and relief characteristics. It can be distinctively distinguished only in contrast with the architecture in the valleys.

Ključne besede: lesene ovojne konstrukcije, zavetišče, koča, bivak, ekstrem, Alpe

Keywords: wood covering structures, sheltering place, hut, bivouac, extreme, Alps

Uvod

Za različne predele planeta so značilne različne vremenske ter klimatske in reliefne razmere, zato je logična prilagoditev družbe danim razmeram z načinom življenja in infrastrukturo.

Alpska arhitektura je arhitektura ekstremnih naravnih razmer.

Ekstremnost je sicer zelo relativen pojem. V naših predstavah avtomatsko pomeni, da je ekstremno vse, kar nas ne obdaja v vsakodnevnem življenju letnega ciklusa. Tako poleg drugačnih klimatskih razmer, kot smo jih vajeni, ekstremne razmere pomenijo tudi ujme in geološki pojavi zemlje, ki pa zahtevajo še drugačne prilagoditve v sklopu bivanja.

Kombinacija delovanja klimatsko reliefnih dejavnikov v gorskem svetu povzroča razmere, ki jih glede na srednjeevropski prostor, v katerem so Alpe, ki se raztezajo čez ozemlje Slovenije, Avstrije, Italije, Francije, švice, Lihtenštajna, obravnavamo kot ekstremne.

Tě narekujejo način gradnje, ki je specifična za tovrstna območja. Tako bo mo na primerih primitivnih in sodobno zasnovanih bivališč ugotavljali, kakšne so lastnosti lesenih ovojnih konstrukcij na območju alpskega sveta.

V vseh alpskih državah ločujejo alpski in predalpski svet (z izjemo Lihtenštajna, ki je povsem alpski): v pravem alpskem svetu prevladujejo visokogorske značilnosti, medtem ko je za predalpski svet značilno prepletanje alpskih z drugimi vplivi (Natek, 1998).

Opredelitev osnovnih pojmov

Alpski -a -o prid. (i): nanašajoč se na alpinec, alpska vojaška enota, alpinističen: alpski klub, bot. ki je nad zgornjo gozdno mejo: alpska flora (SSKJ, 11)

Alpski -a -o prid. (a): nanašajoč se na Alpe: lepota alpskega sveta; alpske dežele; alpsko podnebje; alpsko rastlinstvo / alpski vrt alpinetum; * alp. alpska dolina - dolina med visokimi vrhovi, navadno ledeniškega izvora; antr. alpska rasa; arhit. alpska hiša - hiša z zidanim spodnjim in lesenim zgornjim delom ter strmo streho, krito s skodlami; bot. alpski zvonček visokogorska rastlina z modrimi ali rožnatimi zvončastimi cveti, Soldanella; alpska možina; alpska nebina; lit. alpska poskočnica - kitica iz štirih verzov v amfibrah; šport. alpski smučar - športnik, ki se ukvarja z alpskim smučanjem; tekmovanje v alpski kombinaciji - tekmovanje v smuku in slalomu ali v smuku, slalomu in veleslalomu; alpsko smučanje (SSKJ, 11)

Bivak: alp. zasilno zavetišče na prostem: postaviti, pripraviti bivak; snežni, stalni bivak; bivak v steni // bivakiranje: bivak v skalah je naporen; (SSKJ, 48)

Ekstremen: zelo oddaljen od povprečnosti česa; skrajn, pretiran (SSKJ, 194)

Koča: gostišče v gorah, zlasti manjše: koča je vse leto oskrbovana; prenočila sta v koči; zasilno, občasno prebivališče; majhna,

preprosta hiša, bajta; kmečka, lesena koča (SSKJ, 408)

Ovojna konstrukcija ali lupina opravlja v prvi vrsti funkcijo posrednika med zunanjim in notranjim prostorom. Lahko bi se reklo, da modificira zunanje razmere tako, da čimbolj ustrezajo potrebam uporabnikov stavbe. Lahko tudi nosi bistvene dele stavbe in ima vedno tudi določen videz, ki vpliva na opazovalca in sploh na zunanji prostor (Brezar, 1990: 11).

Metode dela in cilji

Na prehodu skozi zgodovino postavljanja človekovih občasnih in začasnih bivališč v gorskih območjih bomo podarek namenili analizi lesene ovojne konstrukcije skozi osnovne arhitekturne elemente - tla, stene in streho.

Izbiro gradiva je praviloma narekovalo zemljepisno okolje, način gradnje, kombinacija klime in reliefa, oblikovanost bivališč, gospodarske, kulturne in družbene razmere ljudi, ki so jih gradili. Vse to je vplivalo na lastnosti ovojnih konstrukcij, od najbolj osnovnih elementov do njihovega členjenja, redko tudi dekoriranja.

Cilj članka je prikaz oblikovanja lesenih ovojnih konstrukcij na primerih arhitekturnih posegov v slovenskem alpskem prostoru, vse od prvih naselitev do današnjih dni, ter primerjava letih z nekaterimi primeri iz držav, ki so prav tako v alpskem loku.

Evolucija gradnje začasnih prebivališč

Prvi ljudje, ki so prišli v neokrnjen gorski svet in so bili prisiljeni ostati tam tudi po več dni, so bili lovci. Naravna zavetja so jim nudile jame, previsi, spodmoli. Gozdnemu železarstvu, ki označuje prvo ekonomsko potrebo v gorah, sledi razvoj fužinarstva v 15.

stoletju. Zavetišča nabiralcev rude so zato pomenila začetke arhitekture gorskega pašništva in ta arhitekturni in naselbinski tip je edini izvorno alpski tip v zgodovini alpske arhitekture. Sledi postavljanje skromnih zavetišč ob poteh na vrhove v 19. stoletju, ki arhitektonsko prevzemajo znanje o alpski gradnji in tudi lastnosti regionalne gradnje. Načrtno zasedanje gorskega prostora se začne z institucionalizacijo planinstva, zgrajene so bile prve planinske koče (Mužič, Kajzelj, 1996).

Pregled občasno obljudenih stavb na Slovenskem odkriva pogled na značilnosti, ki so jih obravnavani arhitekturi vtisnila različna namenskost in načini gradenj /po Cevcu/.

Zavetišča, tista najbolj preprosta, so si pastirji v planinskem svetu poiskali v votlinah in pod balvani, gozdni delavci in oglarji pa so si zgradili enokapna zavetišča ali pa dvokapne skorjevke, ki so ena najbolj razširjenih oblik zasilnih zavetišč na Slovenskem.

Pastirske koče in gospodarska poslopja na nižjih ali senožetnih planinah so samostojne zgradbe, ki imajo največkrat dva prostora, na visokih planinah pa so zaradi težkih razmer bivalni in gospodarski prostori združeni pod eno streho.

Drvarske in oglarske koče so gradili podobno, zato med njimi ni velikih razlik. Gre za občasna bivališča, ki se med seboj še najbolj razlikujejo po velikosti, saj so si zasebniki postavljali manjše, skupine drvarjev pa večje koče.

Prvo slovensko planinsko kočo so postavili na obronku Planine za Liscem pod Črno prstjo, 15. julija 1894 (Budkovič, 1994: 473); leta 1944 je pogorela. Tako so ob 110. obletnici njene otvoritve, leta 2003, na njenem mestu postavili novo kočo z enakimi gabariti, ob upoštevanju napredka v načinu gradnje in materialih (slika 1).

Začetki vseh oblik prebivališč so bili odvisni od razpoložljivega materiala.

Evolucija gradnje začasnih prebivališč kaže, da so bila izdelana iz lokalnih gradiv, tistih, ki so bila najbliže na voljo. Največkrat je bil to les. Zasnova je bila podrejena funkciji, izvedba razpoložljivemu orodju. Tudi danes je za tovrstne gradnje zaradi ekoloგიčnosti zaželena uporaba avtohtonega materiala, uporaba visoke tehnologije pa omogoča predvsem lažje in učinkovitejše reševanje problemov, ki se pojavljajo pri tej, predvsem tehnično zelo zahtevni arhitekturi.

Najprej so začasna prebivališča nudila le zavetje pred vremenom in prostor za prenočišče -takšno funkcijo imajo danes bivaki; s pojavom množičnejšega obleganja gorskih območij pa se pojavijo bolj diferencirane stavbe, ki so lahko tudi že oskrbovane. Tovrstne stavbe so danes planinske kočice in celo čisto pravi hotelski objekti v Alpah.

Osnovni arhitekturni elementi

Zunanji ovoj je najizrazitejši konstrukcijski element: v začetku še ne, kasneje pa že obdelana tla, stene in streha.

Zaradi težke dostopnosti in oddaljenosti od stalnih naselij, obenem pa zaradi krajših poletij in daljših zim, je graditi na območju alpskega sveta zelo zahtevna naloga. Še toliko bolj je bilo to očitno v časih, ko so imeli na razpolago le preprosto delovno orodje, medtem ko sodobnejša tehnologija gradnjo olajšuje.

To so območja, kjer prevladujejo iglavci, med katerimi je najpogostejša smreka. Znano je, da v Alpah vsako sekundo zraste več kot kubični meter lesa. Tako je bil les, kot je še danes, prevladujoč gradbeni material. Poleg lesenih so gradili tudi kamnite stavbe in stavbe, kombinirane iz lesa in kamna. Izjema pri uporabi avtohtonega gradbenega mate-

riala je praviloma le uporaba sodobnejšega materiala za kritino, saj je npr. uporaba pločevine predvsem enostavnejša.

Tla

To so spodnji horizontalni del ovojne konstrukcije, ki pride v stik s terenom. Ločimo tla pod nivojem terena, v nivoju in nad nivojem terena, pri slednji varianti z vmesnim zračnim prostorom ali z vmesnim uporabnim prostorom (Brezar, 1990). Z dvigom nad nivo terena se predvsem izognemo vlagi, največkrat pa se v preteklosti pojavljajo tla v nivoju terena.

Najpreprostejša tla so imela oglarska zavetišča in drvarske kočice, kjer so zemljo samo steptali.

Tudi najstarejše kočice na Veliki planini so imele tla v bivalnem delu steptane iz zemlje; lesene podnice, ki so jih položali kar na zemljo, so začeli uporabljati šele v 20. stoletju (Cevc, 1984).

Uporaba suhih materialov za podeles, je možna v primerih, ko so tla dvignjena nad teren. Zelo značilna tovrstna arhitektura v alpskem območju so stanovi, pri katerih se prostor pod zaprtim zgornjim delom uporablja kot zavetišče za živino, ki oddaja toploto, kar deluje kot toplotna izolacija le-temu, hkrati pa dodatno ščiti pred vlago – podnice so npr. tla v seniku in hkrati strop nad hlevom.

Les velja za enega najstarejših in najbolj cenjenih materialov, ki se uporabljajo za oblogo tal. Je topel, elastičen, antistatičen, primeren je z ekološkega vidika in nudi možnosti za zdravo bivanje, usklajuje tudi vlago v prostoru, kadar lesena površina ni lakirana.

Lesene podnice planinskih stanov so bile na spodnji strani neobdelane, zgoraj pa zaradi lažjega čiščenja obtesane (slika 2).

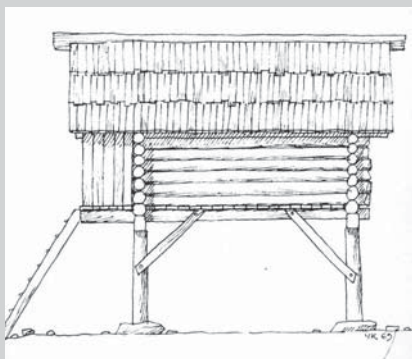
□ Slika 1. Orožnova kočica nekoč (vir 3) in danes

□ Slika 2. Podnice - Planina Vodični vrh (Cevc 1984:75)

□ Slika 3. Tlak v Pogačnikovem domu na Kriških podih 2050 m.n.m.

□ Slika 4. Skeletna stena brez opa-a v Bohinju (Cevc, 1984:57)

□ Slika 5. Detajl vogalne zveze: »Vorenčeve svisli« na Uskovnici (vir 9) ter primer kvadratnih ter okroglih brun v italijanskih alpskih regijah (vir 6).

Med klasična lesena tla spada ladijski pod, kjer so masivne deske položene na stik. Lesene pode delimo na trdodeščične ali mehkodeščične, odvisno od vrste lesa, ki ga uporabimo. V vsakem primeru je za zdrav bivalni prostor z leseno talno oblogo zelo pomembna obdelava površine lesa.

V današnjih kočah in bivakih se uporabljajo vsakovrstni materiali: talne obloge so iz lesa in lesenih materialov, iz umetnih in naravnih mas, naravnih in umetnih kamnov, keramike ali iz tekstilnih talnih oblog iz naravnih in umetnih vlaken (slika 3).

Stene

Pastirji, drvarji in oglarji so gradili po podedovanih izkušnjah in vzorih; tako je znal vsak sam postaviti hišo. Konstruktivske rešitve so bile razvite in preizkušene prek generacij. Uporabljali so materiale, ki so jim bili na voljo - les in kamen, si pomagali s preprostim delovnim orodjem, ki so ga poznali.

Za gradnjo lesenih sten so uporabljali dva konstrukcijska načina: z vodoravno zloženimi brunami in navpično postavljenimi stebri. Slednji so spodaj začepljeni v leseni tram, zgoraj pa v leseni okvir in tako tvorijo skeletno steno, ki je po izvoru starejša od stene z vodoravno zloženimi brunami.

Skeletna stena bohinjkega stanu stoji na kamnitem podstavku. Njeni sestavni deli so kobilca, ročica, podesek in opaž. Kobilca je nosilni pokončni steber, opornik, visok približno 180 cm, da se lahko stoji pokonci v pritličnem delu stavbe. Ročica povezuje kobilca z nosilnim tramom podseka. Podsek sta dve daljši in dve krajši brunni, s katerimi povežejo v venec vrhove kobil. Z opažem lahko stene zaprejo – zapirajo jih na območjih, kjer je teren neugoden, npr. zaradi močnega vetra (Cevc, 1984) (slika 4).

Zgradbe iz kladnih sten so znane že v bronasti dobi, čemur so dokaz arheološke najdbe iz halštatske dobe na Ljubljanskem barju. Les je položen vodoravno drug čez drugega z izrezninami na koncih, ki se prekrizajo. Lesene klade so narejene po natančno določenih dolžinskih, širinskih in višinskih merah, sicer jih ne bi bilo mogoče sestaviti. Najstarejši poznani zapis, ki omenja gradnjo starih Slovencev iz kladnih sten, vsebuje Kronika samostana v Kremsu iz leta 777, vendar od teh, starih kladnih konstrukcij, obstajajo le še ostanki zgradb na nekaterih planinah v Julijskih Alpah (Kušar, 1995).

Primer uporabe konstrukcije kladnih sten pri nas je senik na bohinjkih planinah, kjer so uporabljena ravna debela, ki so daljša od razpetine (Kušar J., Kušar D., 2005) (slika 5).

Pri kladni gradnji, ki temelji na tektonskem principu nalaganja, so vedno uporabljali bruna. Bila so okroglega ali pravokotnega profila /slednja so že tesana bruna/, ki so jih v vertikalni smeri še dodatno utrdili z lesenimi klini, ki so jih zabili na zgornjo in spodnjo stran brun v za to vnaprej pripravljene luknje. Zelo drugačna je moderna oblika masivne lesene gradnje. Zanj se uporabljajo masivni leseni elementi večjih dimenzij, ki so med seboj povezani po plasteh ali križno (slika 5).

Konec devetnajstega stoletja se pojavijo prve slovenske planinske kočice. Pri Triglavski koči je delček kamnite zasnove viden še danes, kasnejšo zidano steno prekriva finalna obdelava fasade, obloga iz lesenih deščic. Finalne obdelave fasad na kočah so različne, poleg lesa so velikokrat uporabljali tudi omet, pločevino. Danes se gradnja v gorskih območjih zopet najbolj nagiba k uporabi lesa, kot konstrukcijskega materiala, in k finalnim oblogam.

Na to kaže, poleg tako stare kot nove Orožnove kočice, tudi planinska kočica

Saleinaz 2691 m. n. m. v Wallaisu v Švici. Narejena je iz predpripravljenega lesenega opaža, postavljena pa na betonsko podlago. S svojo zasnovo spominja na avtohtono arhitekturo gorskih območij – je kompaktna, funkcionalna in homogena struktura, nudi varnost, in če jo opazujemo v okolju, kjer stoji, nudi podobo usklajenosti in harmonije (slika 6).

STREHA

To je zgornji del stavbe. Njena glavna funkcija je odvajanje padavin, zato so strešne ploskve običajno nagnjene. Tradicionalno je lesena, kamnita, iz lubja ali iz slame, kasneje se uveljavijo še opeka, cementni strešniki, pločevina in plastika.

Najbolj razširjena oblika strehe pri nas je dvokapna streha, ki je pri oglarskih in drvarskih zavetiščih potegnjena do tal. Še preprostejša je enokapna streha gozdnega delavca, ki je naslonjena na štiri navpično zabite kole, ki so povezani z vejami. Tako slednja konstrukcija kot skorjevka z ostrešjem na škarje sta bili pokriti z lubjem v dveh plasteh (slika 7).

Streho, potegnjeno do tal, imajo tudi bajte na Veliki planini. Je prav posebne, ovalne oblike, ostrešje ima značilno konstrukcijo trinajstih brun - lopnikov, ki so v ovalu razporejeni okrog izbe.

Strokovnjaki, ki se srečujejo na kongresih Mednarodnega združenja za zgodovino Alp, so tudi ugotovili, da so pastirska bivališča v nekaterih delih Švice enaka kot pastirski stanovi na Veliki planini (Vrtačnik, 2005) (slika 8).

Najbolj množično se je uporabljala lesena kritina – skodle, ki so klane in običajno 50-100 cm dolge, ter deske, ki so navadno žagane in dolge najmanj 160 cm. Podkonstrukcija je ostrešje na špirovce ali ostrešje na lege, ki sta najznačilnejši obliki ostrešij na alpskih

območjih, čeprav velja, da je mešanih oblik največ. Za ostrešja na lege so značilni tramovi - lege, ki nosijo streho in so položeni v smeri slemena, pri ostrešju na špirovce pa težo strehe nosijo močnejši tramovi, v vrhu trdno tesarsko povezani in s peto zagozdeni v tla ali prečni tram (Cevc, 1984).

Zvrst alpinske arhitekture, novejše, ki ima prav tako kot zavetišča nabiralcev rude, streho potegnjeno do tal, so bivaki.

Eden prvih slovenskih bivakov je bil postavljen leta 1946 v Kamniških Alpah na robu planote Mali Podi, eden najsodobnejših pa leta 2002 na grebenu Stola nad Breginjem 1580 m. n. m., ki je v celoti izveden v lesu. Lesena konstrukcija z opažem je bila sestavljena v dolini, nato oštevilčena, razstavljena in odpeljana na lokacijo s helikopterjem. Streha iz pločevine definira kar tri fasade. Vhod je zavarovan z napuščem, pod katerim je zavetrna terasa, izvedena kot lesena rešetka za otresanje snega (slika 9).

Rezultati in sklep

Značilen alpski način gradnje so narekovale omejitve in posebnosti pokrajinskega območja. Stavbe so bile sad potreb prebivalcev, posledica življenjske nujnosti. Arhitektura na obravnavanem območju ni bila zgrajena skladno s stilnimi smermi, niti na podlagi osebnih predstav, sledila je zavezujočim naravnim kriterijem in se opirala na nujno potrebno preživetje. Prevladujoče gradivo je bil les, saj je bil najbližje na razpolago. Nekoliko izstopa bivač, saj njegova univerzalna oblika ni odvisna od regionalnega okolja niti od lokalnih gradiv.

Bistveno se je spremenil način gradnje. Včasih je bilo zaradi izključno ročnega dela le-to naporno in zamudno, medtem ko danes uporaba visoke tehnologije, npr. helikopterja, omogoča, da so

□ Slika 6. Planinska kočica Saleinaz v Švici 2691 m.n.m.; stene so bile predpripravljene v delavnici v dolini (vir 14).

□ Slika 7. Skorjevka z ostrešjem na škarje, Menina planina (Cevc, 1984:96).

□ Slika 8. Preskarjeva bajta na Veliki planini

□ Slika 9. Način gradnje v Alpah danes: bivak na Muzcih na grebenu Stola nad Breginjem 1580 m.n.m. (vir 13).

betonska dela omejena samo še na temelje, objekt pa se na lokaciji samo montažno sestavi. Vodilni gradbeni material tudi danes ostaja les, saj se spodbuja uporaba trajnostnih gradiv.

Za ohranjanje bogatega arhitekturnega izročila, ki ga v sebi nosijo na videz preproste planinske stavbe, moramo razpoznati in upoštevati strokovna znanja in izkušnje prednikov (Deu, 2005). Tako moramo obstoječe spoštovati ter pri novih posegih nadgrajevati. Primer slednjega je inovativna stavba na ekstremni višini - planinska postojanka Schiestlhaus, ki leži na 2153 m. n. m. na planoti Hochschwab v Avstriji in je tudi prototip energijsko samozadostne zgradbe. Postavljena je bila v lanskem letu. Tako tudi kočice zavzemajo pomembno funkcijo pri vrednotenju okolja in krajine in niso več namenjene zgolj prenočevanju (vir 15). □

literatura

- Ahlin, M. in drugi:** Slovar slovenskega knjižnega jezika, SAZU, DZS Ljubljana; 1994
- Brezar, V.:** Finalizacija in detajli, FAGG Arhitektura, Univerza v Ljubljani, Ljubljana; 1990
- Budkovič, L.:** Prva slovenska planinska kočica, Planinski vestnik, 11: 473-477; 1994
- Cevc, T.:** Arhitekturno izročilo pastirjev, drvarjev in oglarjev na Slovenskem, Državna založba Slovenije, Ljubljana; 1984
- Deu, Ž.:** Razvojno varstvo pastirskih bivališč, Les/wood, 57(2005); 274-386
- Frattari, A.:** Wooden details in the Italian Alpine regions, AR 2004/2, Fakulteta za arhitekturo, Ljubljana; 2004
- Giedion, A.:** Die Architektur der Davoser Alphütten, Scheidegger&Spiess, Zürich; 2003
- Kušar, J.:** Slovenske lesene konstrukcije, Mednarodni seminar o gradnji v lesu, TU Wien -Univerza v Ljubljani; 1995
- Kušar, J., Kušar, D.:** Obnova »Vorenčevih svislk« na planini Uskovnica, AR, Fakulteta za arhitekturo, Inštitut za arhitekturo in prostor, Ljubljana; 2005
- Mužič, N., Kajzelj, M.:** Od prvih zavetišč do novega bivaka, Planinski vestnik, 106-110; 1996
- Natek, K.:** O regionalizaciji Slovenije, Geografski vestnik, 70: 139-150; 1998
- Vrtačnik, K.:** Osupljiv preplet alpskih kultur, Delo - 27:10, priloga Znanost; 19: 2005
- <http://planid.org/obj/jul/muzc-bivak-projekt-03.htm> (24.11.2003)
- http://www.proholz.at/zuschnitt/05/pro_berghuette.htm (25.10.2004)
- <http://www.alpmedia.net/d/index.asp?newsdetail.asp?NewsID=1810&Sprache=52&v.asp?01> (20.2.2006)

kratke novice

12. redna seja skupščine delničarjev družbe JAVOR PIVKA d.d.

25. avgusta 2006 se je na svoji redni 12. seji sestala skupščina delniške družbe Javor Pivka, ki je soglasno sprejela vse predlagane sklepe uprave.

Na seji, ki je potekala na sedežu družbe, se je skupščina seznanila z revidiranim letnim poročilom za leto 2005 ter s poročilom nadzornega sveta o preveritvi in sprejemu letnega poročila. Skupščina je upravi družbe in nadzornemu svetu družbe podelila razrešnico za poslovno leto 2005, za revizorja za poslovno leto 2006 pa imenovala revizijsko družbo Deloitte & Touche revizija d.o.o. Skupščina je sprejela spremembe statuta družbe, ki se nanašajo na uvedbo kosovnih delnic in pooblastila nadzorni svet za uskladitev statuta zaradi prehoda na euro. Zaradi izteka mandata je v nadzorni svet družbe ponovno izvolila Andrejo Štrukelj, za člane in predsednika nadzornega sveta pa določila višino plačila za delo v nadzornem svetu družbe Javor Pivka, d.d. od 1. 9. 2006 dalje. □